

Csőrkoptató anyag, mint környezetgazdagító elem használatának tapasztalatai különböző genotípusú tojótyúkokkal nem ketreces tartásban

Dr. Farkas Tamás Péter – Rapai András – Orbán Attila – Dr. Sütő Zoltán

MATE ÁTI Kaposvári Campus
Bábolna TETRA Kft.

Tartástechnológiai változások

A korábban használt hagyományos ketreceket 2012-ben hazánkban is le kellett cserélni.

Jöttek az EU által engedélyezett berendezett ketrecek.

Rövidesen minden ketreces tartásmód betiltásra kerülhet és a helyüket felváltják az alternatív tartástechnológiai formák.

2012-ig

2012-után

2027-után?

Hagyományos ketrec

Berendezett ketrec

Alternatív
tartástechnológiák

Csőr kurtítás betiltása

Dánia, Finnország, Anglia és Németország is betiltotta a csőr kurtítást. Fontolgatja a tilalom bevezetését Franciaország és Hollandia.

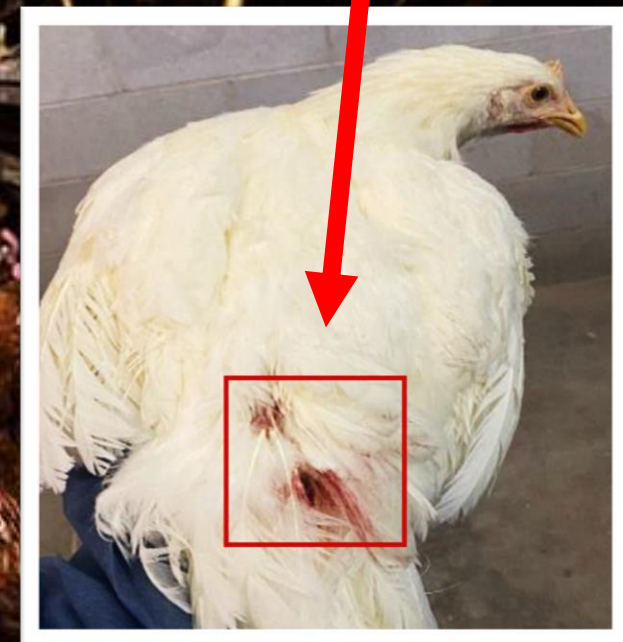
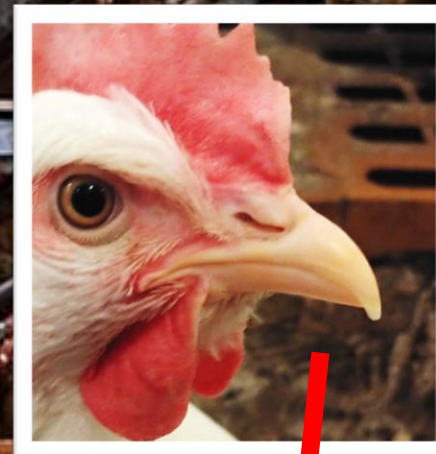
A tojótyúkók az alternatív tartási rendszerekben nagy csoportlétszámokban élnek, ahol a csőr kurtítás elhagyásának negatív hatása erőteljesebb.

Csőr-kurtítás nélkül...

A kezeletlen hosszú csőrnek jelentős negatív hatása lehet a termelésre és az állatjóllétre is.

A csőr-kurtítatlan állományokban nagyobb mértékű lehet az agresszió, a kannibalizmus.

Következmenye a magasabb arányú elhullás is, továbbá a tojástörések és a takarmánypazarlás aránya is megnőhet.

Természetes körülmények között

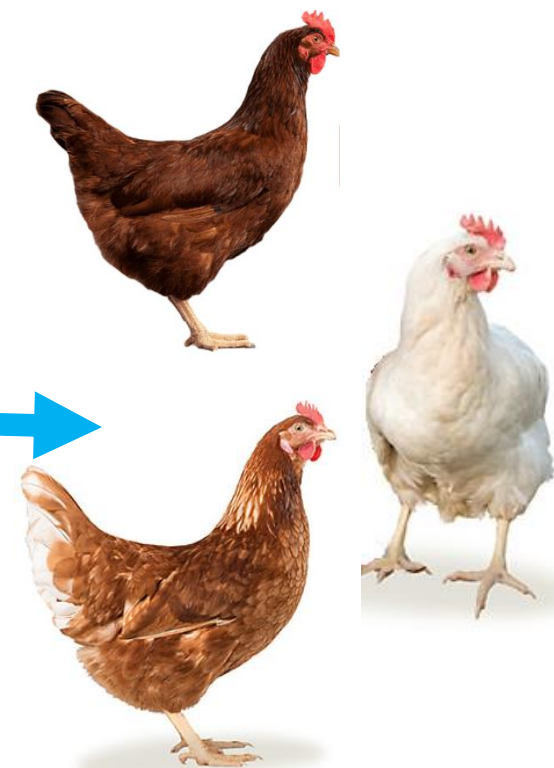
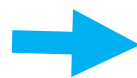
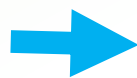
Természetes környezetükben a vad tyúkfajok felkutatják a táplálékot. A csőrük folyamatosan kapcsolatba lép a környezetben található különböző keménységű anyagokkal, így csőrük folyamatos surlódásnak, kopásnak van kitéve.

Ez nem érvényesül a zártan tartott házasított tojóhibridek tartása során.

A táplálékot nem kell felkutatniuk, továbbá a csőrük kopásához sincsenek meg azok az anyagok a ketrecekben, mint a természetben.

- A behelyezett csőrkoptató anyagokat használják-e a tojótyúkok? Mikor használják? Mennyit használják? Hányan használják?
- Van-e különbség a különböző genotípusok között csőrkoptató anyag használatban?
- A csőrkoptató anyagok behelyezése csökkenti-e az agressziót, az elhullások mértékét a csőrkoptató anyag nélküli fülkéhez viszonyítva?

Vizsgálat helyszíne

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Tan- és Kísérleti Üzem Baromfi Teszttelepe

Genotípusok

N=212 db/genotípus

Kereskedelmi hibrid

Tiszta vonalú
Apai ivadékcsoporth

Tiszta vonalú
Anyai ivadékcsoporth

Tartástechnológia

Fülkénként 1 db 5 kg-os henger formájú csőrkoptató anyag tömb az állatok hátmagasságához állítva.

Összetevői:

- 0,4-es kavics,
- mészkő gritt,
- méshidrárt
- cement

Kontrolcsoportként 6 fülkébe nem helyeztünk csőrkoptató anyagokat.

Video megfigyelések

6 x 96 = 576 felvételt elemeztünk ki.

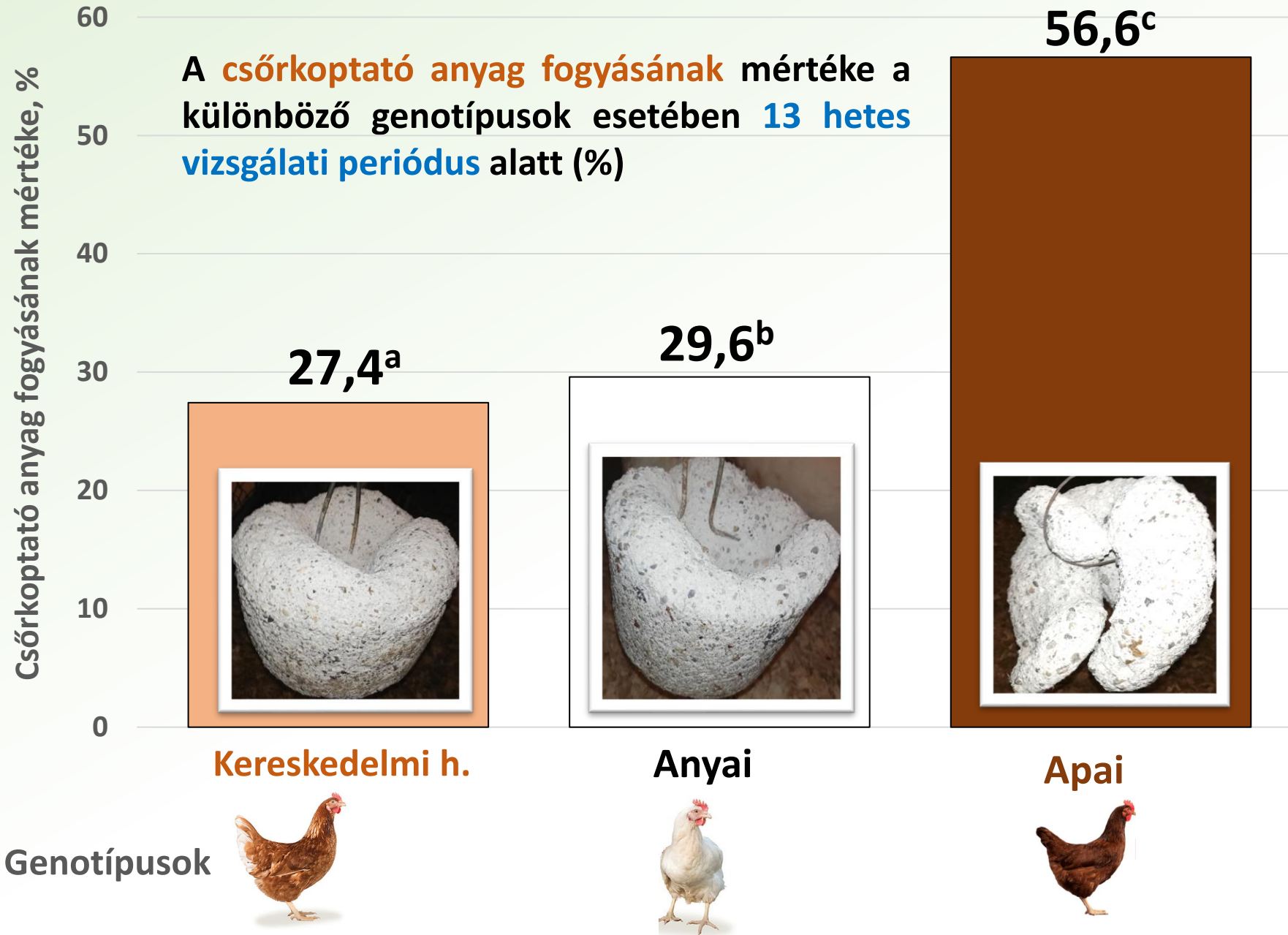

Feljegyeztük a csőrkoptató anyaggal 'foglalkozó' egyedek számát, az anyaggal való foglalkozás időpontját és időtartamát.

A koptatókkal ellátott 6 fülkében infravörös kamera a nap 24 órájában készített felvételt az állatokról.

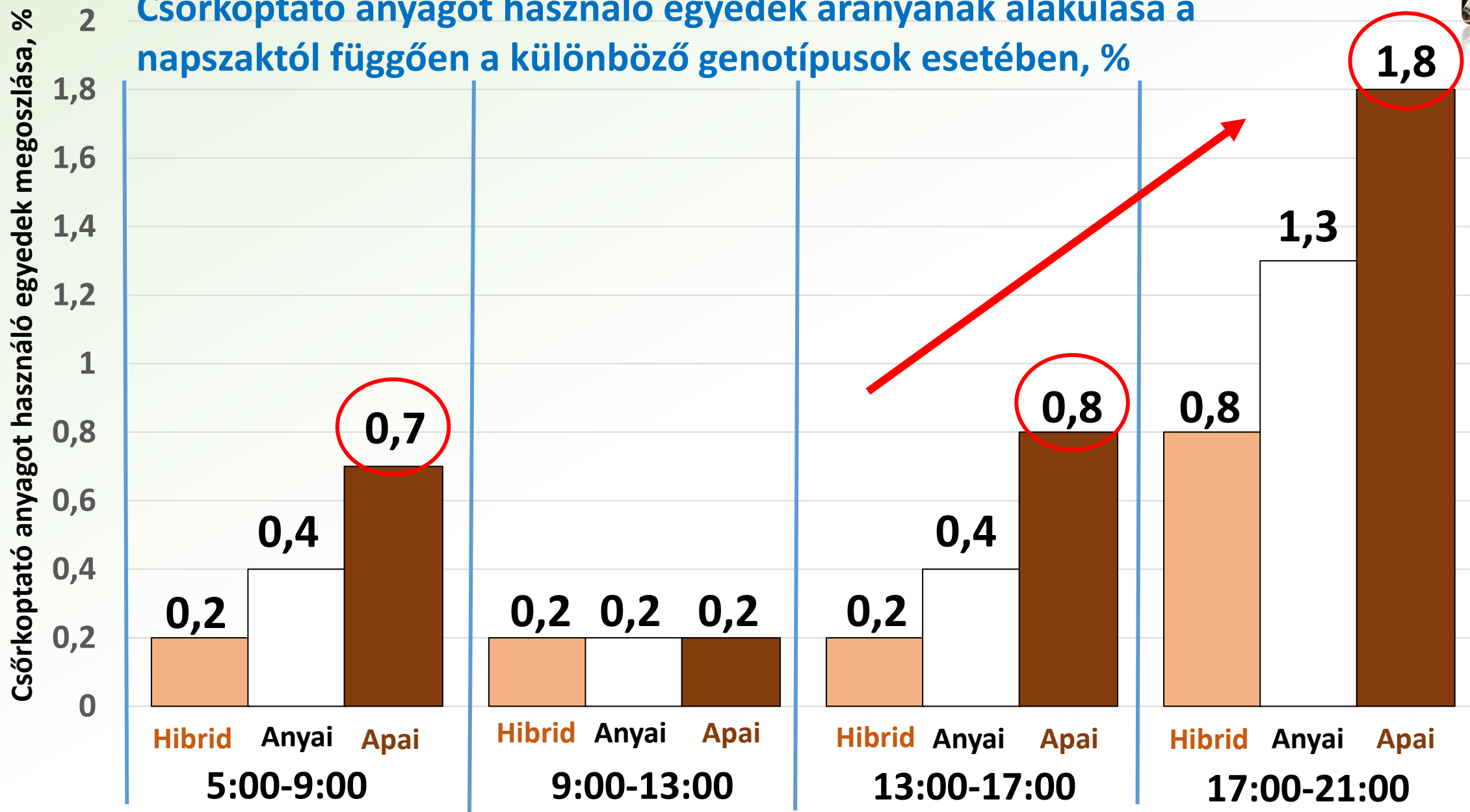
Eredmények I.

Eredmények II.

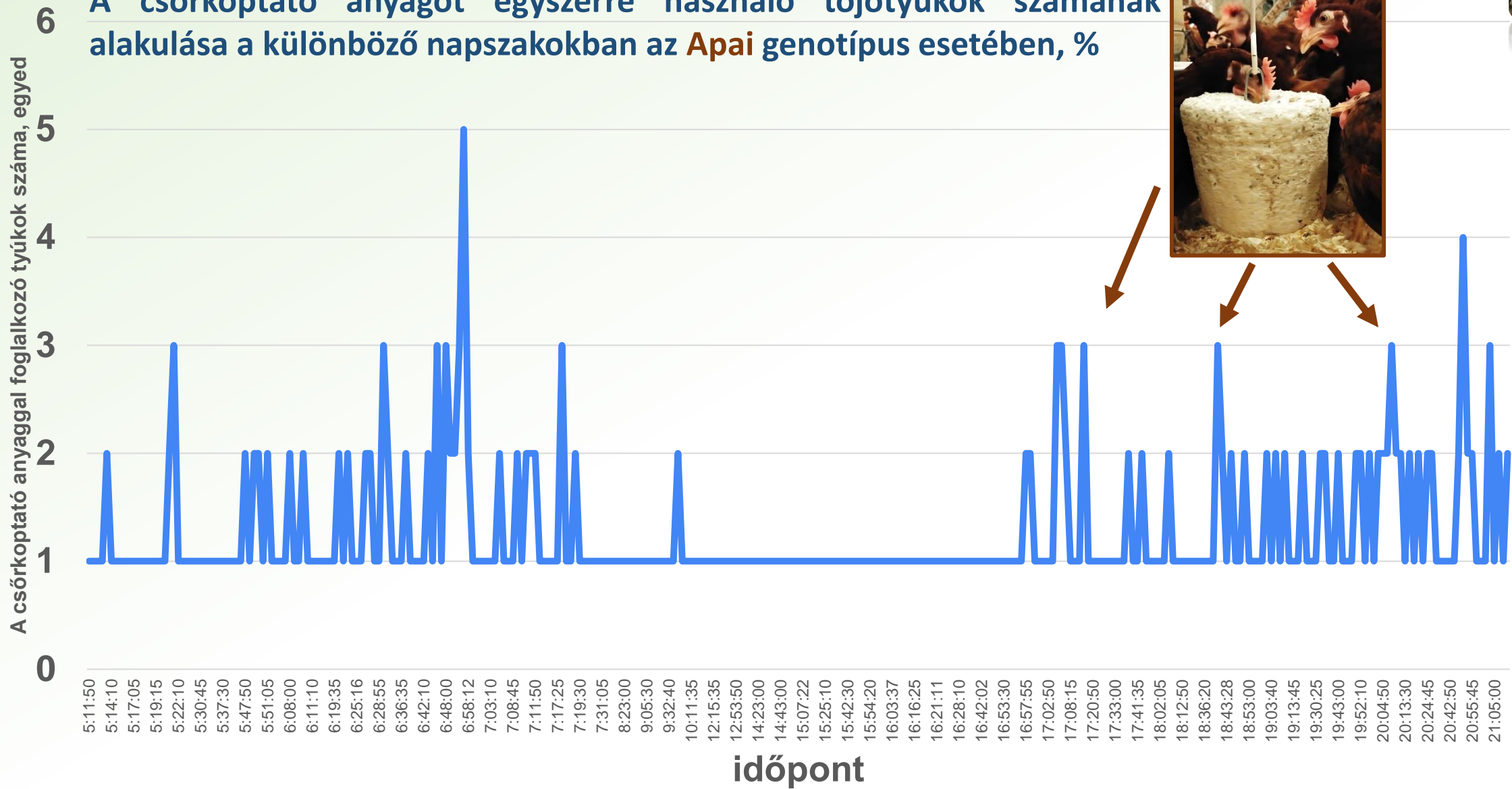
Csőrkoportató anyagot használó egyedek arányának alakulása a napszaktól függően a különböző genotípusok esetében, %

Eredmények III.

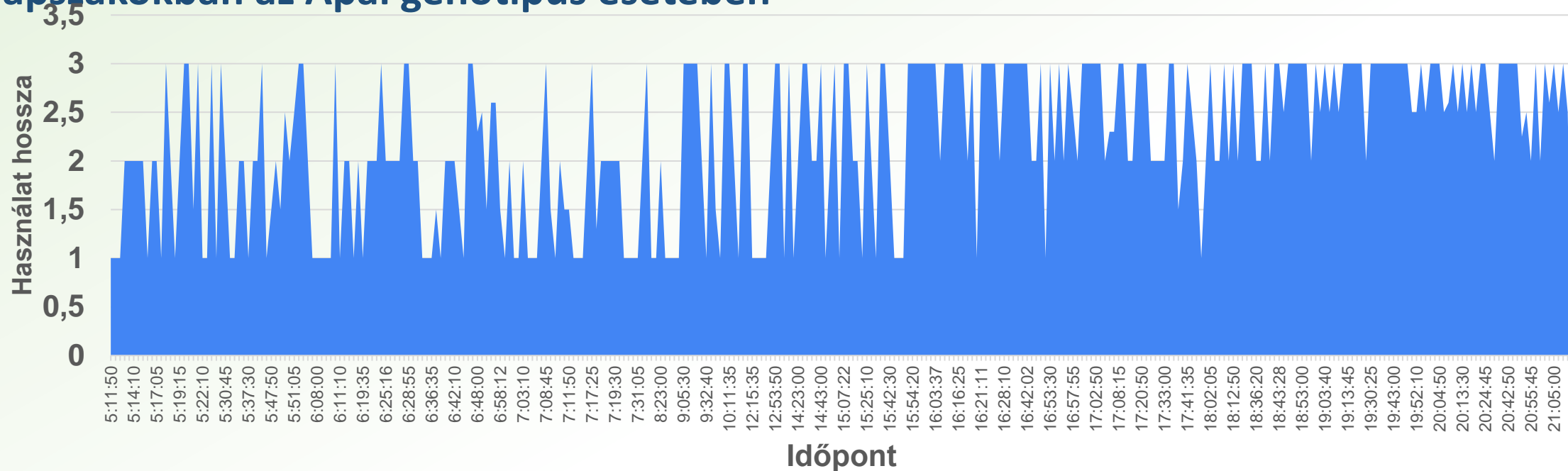

A csőrkoptató anyagot egyszerre használó tojótyúkok számának alakulása a különböző napszakokban az **Apai** genotípus esetében, %

Eredmények IV.

A csőrkoptató anyaggal való foglalkozás időtartamának alakulása a különböző napszakokban az Apai genotípus esetében

A csőrkoptató anyaggal történő különböző időtartamú foglalkozások alapján három kategóriát különítettünk el:

- 1: Az egyed figyelmét egy-két csípésre köti le, utána más tevékenységet keresve tovább áll.
- 2: Az egyed kettőnél többször csíp bele, 5-10 másodpercig használja a csőrkoptató anyagot.
- 3: Az állat többször belecsíp és legalább 15 másodpercig használja azt.

Eredmények V.

Az elhullások arányának alakulása a csőrkoptató anyaggal ellátott és a csőrkoptató anyag nélküli fülkékben a különböző genotípusok esetében 13 hetes vizsgálati periódus alatt (%)

Fülkék	 Hibrid	 Anyai	 Apai	Prob.
Csőrkoptató anyag nélkül	9,43	5,66	12,38	0,246
Csőrkoptató anyaggal 	0,00	3,77	2,83	0,168
Prob.	0,001	0,608	0,009	-

1. A csőrkoptató anyagok ingergazdagító elemnek bizonyultak, mivel megnövelte a tyúkok viselkedési repertoárjának kibontakozásának lehetőségét. Állatjóléti oldalról kifejezetten előnyös.

1. A csőrkoptató anyagok ingergazdagító elemnek bizonyultak, mivel megnövelte a tyúkok viselkedési repertoárjának kibontakozásának lehetőségét. Állatjólleti oldalról kifejezetten előnyös.

2. A vizsgálati periódus alatt a csőrkoptató anyag fogyása az Apai genotípusnál volt a legnagyobb mértékű (56,61%), ami szignifikánsan magasabb az Anyai (29,60%) és a Kereskedelmi hibrid (27,42%) genotípushoz képest. Következtetésünk szerint oka az eltérő vérmérsékletben is keresendő.

3. A 17:00-től 21:00-ig terjedő időszakban használták leginkább a tyúkok a csőrkoptatót, feltehetőleg azért, mert az egyéb más viselkedésformák erre az időszakra már 'lecsengenek', ugyanis a tojásrakás döntően a délelőtti órákra esik, a takarmány kifogy az etetőkből, így az evés és ivás is nagymértékben lecsökken.

3. A 17:00-tól 21:00-ig terjedő időszakban használták leginkább a tyúkok a csőrkoptatót, feltehetőleg azért, mert az egyéb más viselkedésformák erre az időszakra már 'lecsengenek', ugyanis a tojásrakás döntően a délelőtti órákra esik, a takarmány kifogy az etetőkből, így az evés és ivás is nagymértékben lecsökken.

4. A csőrkoptató anyagot leggyakrabban egyszerre egy egyed használja, kevésbé ketten, de az ennél magasabb egyedszám még ritkább.

5. Reggel etetés előtt nagy a megkeresések száma, viszont csak kevés ideig köti le az állatokat, 16 órától többször keresték fel a koptatót és hosszabb ideig is használták.

5. Reggel etetés előtt nagy a megkeresések száma, viszont csak kevés ideig köti le az állatokat, 16 órától többször keresték fel a koptatót és hosszabb ideig is használták.

6. A csőrkoptató anyagok behelyezése csökkenti az elhullások mértékét azoknál a genotípusoknál, amelyek nagyobb mértékben használják a csőrkoptató anyagokat, mert szignifikánsan alacsonyabb elhullást produkáltak, mint a koptató anyag nélküli fülkékben tartott társaik.

A KUTATÁS MEGVALÓSULÁSÁT A **2018-1.3.1-VKE-2018-00042** AZONOSÍTÓ SZÁMÚ PÁLYÁZAT TÁMOGATTA.

A GENOTÍPUSOKAT ÉS A KUTATÁSHOZ SZÜKSÉGES CSŐRKOPTATÓ ANYAGOKAT ÉS GENOTÍPUSOKAT A **BÁBOLNA TETRA KFT.** BIZTOSÍTOTTA.

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**